

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGELI.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

November 19.

Nagy gyászünnepekben üli meg Magyarország népe megdicsőült királynék nevenapját.

Évekkel ezelőtt nem gyász, de vigasságnak ünnepe volt ez széles Magyarországon. Kivált azokban az időkben tartották meg nagy fényvel a királyné nevenapját, mikor a királyi család olyan előszeretettel tartozkodott a kies Gödöllőn.

Hatodik éve már annak, hogy hófehér ruhában, babérlevelek közt nyugszik, sötét koporsóba zárva a legszeretettebb királyné.

És ime, a régi gyász új ma is. Gyászlobogókat lenget a hideg novemberi szél és zokogása, halotti éneke, siratója annak aki úgy szerte az ősz hulló leveleit, szomorú pompáját.

Az ünneplés helyett ma csak koszorut és könyvet adhat a magyar nép; koszorut királynéja sirjára, mely ott áll Bécsben a kapuczinusok sirboltjában és könyvet a hideg betűkre, mely szomorú fényben ragyogva mondja el, hogy a koporsóban nyugvó:

Elisabetha
Imper. Austriae
Et Regina Hungariae.

Bécsben nyugszik Erzsébet királyné, abban a hatalmas, zagyva, művészietlen városban, a melyet kerülve-került s a melyet sohasem szeretett.

Teste ott porlad, de lelke köztünk él, míg magyar lesz a Tisza—Duna közén s a Kárpátok lejtőin. És gyászolja nemzetünk mély gyászszal, olyannal, a minőt Bécs még elképzelni sem tud. És míg gyászadalok zengenek nagy halottunk

emlékezetére, addig a multak ködéből feltűnik sugár alakja, csodálatosan szép arcza, lelki szemünk előtt. Mintha játszi és könnyű léptekkel haladna végig ismét a hófedte hegy óriások alján, mosolygó kék ég alatt, a bűvös genfi tó partjain, az örök természet csodái között, örök ifjan, örök szépen, oly derűsen. A fényes, napsugaras ég, sötétkek boltzatával óriási keretül szolgál az ő bájos alakjának s a mi körülte él, virul, ragyog, az mind ő érette van, ez mind az ő nagy szépségének visszfényét hordja magán.

Mert szép volt ő még a halálban is. Földöntuli, angyali jóság tükröződött a vonásain. S a béke, az a nagy béke a mit csak a siron tudott feltalálni, rejtelmes dícsfényt font a homloka köré.

És ott hol meggyőtrött lelke pihenni vágyott, ott kellett tragediája utolsófejezetének lejártszodnia. Egy fényben és megpróbáltatásokban gazdag élet tűnt el itt az örökkévalóság nagy misztériumában.

Mert érezzük, hogy ama szent asszony, a ki nehéz időkben hazánk védangyala volt nem halt meg, — hogy tovább él köztünk, és aranyzálu, poétikus legendák szövődnek lassan feledhetetlen alakja köré. Egy darab történet, telve viharokkal, támad fel megint s csodás összhanggá olvad egybe. Ő volt az ki hosszú időkön keresztül velünk örült és velünk szenvedett, aki megtanulta az élet legnagyobb művészetét: mások fájdalmait, mások örömeit megérteni.

Mintegy tökéletes eszménykép lebegett előttünk Erzsébet királyné alakja, míg ő sebzett szívvel járta be a tengereket és havasokat, hogy békét és nyugalmat keressen.

Megtalálta már.

Mikor befutotta a világot ama rettentő esemény híre a részvét és megdöbbenés egy ropant hulláma futott át a nemzetek lelkén. A hajók zászlói meghajoltak minden kikötőben. Elnémult a zene mindenütt. Az ellentétes nemzetiségek faji határai megszűntek a sötét pillanat alatt. Az egész világon egyetlen érzés futott keresztül: a fájdalom érzése. A történelem egy nagy villámütése volt ez, mely egyaránt megdermeszt az emberek lelkét minden nagy emberi szerenés-lenség hallatára.

Ezer új esemény viharzott át azóta a világon. De a kegyelet érzése tovább él szívünkben. És mély megilletődéssel gondolunk ama helyekre a hol a felséges asszony olykor megpihent, a genfi kikötő gyászos emlékü partjára s a Beau Rivage előtti sétányra. Ott történt a viruló fák alatt, a népes fényes uccán. Szinte látni véljük tova lebegni a mi felséges asszonyunk könnyű, sugár alakját.

Osoda-e ha szeretett itt lenni, a messze idegenben? Ahol a Mont Blanc hófehér ormái valami bizarr képet festenek az égre s a tó kékes hullámain finom, átlátszó ködök lebegnek. Hisz a természetet szerette s a virágokat. A korona nehéz volt neki. Az ő érzékeny lelkét bántotta a pompa ragyogása, a hatalom nehéz tudata és element oda, ahol a természet pazar bőkezűséggel ékesítette föl a tó partjait, a hol egyedül lehetett. És oda át, túl a ringó, kigyózdó hullámokon, a tó hegyektől koszoruzott északi oldalán, Vevey, Montreux és Territet kertjei, villái közt, számtalanszor látták őt, bánatos arcán mély és örök

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCÁJA.

Erzsébet királyné.

Emlékezzünk!.....

Bolyongott pusztá sikon,
Tűrt izzó napsugárt.
Oázst nem lelt a vándor,
Enyhét hiában várt.
Hús forráscsep, zöld levél,
Vigasz sincs idelenn!
Még a bécsi sirboltban
Is csak a test pihen!

A magyar nemzetnek legfájdóbb emléke ma újra szót kér. Hat éve mult, hogy drága nagyasszonya, imádott királynéja örök álmát aluszsza és hű magyar népe egy pillanatra sem tudta felejteti őt, kiben sötét, nehéz, vigasztalan időkben szeretete bizalma, reménye összpontosult.

Mintha a nemezis üldözne nemzetünket! Idő előtt költöznek el mind sorra az élők közül azok, kik megértették, kik jobb sorsra érdemesnek ismerték, kik gondviselősszerűen javát munkálták, vagy kik őszintén és igazán szerették. Emlékezzünk!... 1898 nov. 19 én már nem érte meg nevenapját a mi „Szent Erzsébetünk.”

Elköltözött a legjobb fiú mellé, a legjobb anya nemzetére hagyva sötét gyászát, melyet a legnemesebb lélek legmagasabb fennségével viselt. Elköltözött körtünkől korunk legnagyobb szenvedője és reánk hagyta örökül tenger bánatát, melyet szívében oly gondosan ápol, szinte — mondhatnám — erőszakosan

táplált, nehogy egy perczre enyhülhessen, csakhogy örökké sajogni meg ne szűnjék.

Elköltözött már szeptember 11-ikén porlandó teteme a bécsi kriptába, hogy fejedelmi családjának párját ritkító, szörnyű tragediája egy felvonással szaporodjék s egy koporsóval gazdagabb legyen. Lelke pedig meghalt réges-régen apránként, fokonként, míg egyetlen fia halálakor a nirvána teljesen hatalmába kerítette azt. A mayerlingi csapást nem bírta kiheverni. Örömet azóta nem érzett a leggyőtrőbb anyai szív. Sőt, ha valami öröm érhetne volna is, úgy tetszett, mintha megsemmisítene, mintha futva menekülne előle, mintha sebesebben járná körös-körül szenvedéseinek óriási kalvariáját. A Tirol és Stájer havasok kigyózó ösvényein sötét árnyként imbolygó alak már régen, nagyon régen előhalott volt csupán. Mert az élet csak addig igazi élet, míg a létnek örülni képesek vagyunk. Ha a lélek a mosolygó jelent észre sem veszi, ha csak az édes-bús álmok világában van már otthon, ha nem akar és nem bír szabadulni borzasztó, észbontó emlékek gyötrelmeitől, akkor igazi megváltás a halál. S az ő sorsában csak a halál neve az, a mi megdöbbenő, a miért „fázik és reszket ma is az emlékezés!”

Emlékezzünk!... Érzékeny és fogékony lelke valódi mintája volt az igazán mély, tulifinomult női léleknek. Megértette és igazán élvezte a művészetben a színek harmoniáját, a formák méreteinek tökéletességét s az isteni szikra ihletét. Egyformán kedvelte a szépet festményben, szoborban, költészetben. Heine minden dala, sötét bánatból fakadt méla poezise könnyekig hatotta meg. Petőfi szenvedélyes lelkének, határtalan honszerelmének öröklángolása tükrözteti ma is a nagy

hidegen. Szívesen barangolt Tompa szelid lelkének vadvirágos kertjében, hol a harmatos nefelejtés, a hőszi gyöngyvirág, a büszke szarkaláb, a paraj és a csalán sokat meséltek neki egy deli királyfiáról, ki nem volt boldog soha és egy szépséges szép királyasszonyról, ki örökké gyászolt, örökké sirt...

Igazán jól azonban csak a szabad természet ölében érezte magát s önfeledten gyönyörködött tengeri viharban, játszi hullámokban, madárdalban, erdősúságban, mindenben a mi távol áll az udvar ceremonias-intrikák légkörétől s főleg-főleg emeli a szívet Istenéhez.

Nemes valója legyen ideálja minden magyar nőnek, mert tökéletes volt. Sőt nemcsak korának, hanem az egész emberiségnek volt kimagasló női alakja. „Vadászaton, ha lovagolt, merészebb és szebb volt, mint a görög Diána. Termeiben ha fogadott, fennségebb az angol Erzsébetnél. Gyászában Stuart Máriaánál meghatóbb!” Szomorú élete nyújtson vigaszt és megnyugvást minden hitvesnek, anyának bármely megpróbáltatás idején, mert mondja Eötvös, a nőnek csak egy birtoka van, a fájdalom, de az az övé egészen, azt nem osztja senkivel.

Emlékezzünk!... Áldozunk a magyar nemzet mai gyászünnepén drága halottunk áldott emlékének imában, sőt hajban és könnyben az édes emlékezet fájó érzetével. Aztán térjen ki-kí vissza a hétköznapi szürke köntösbe az életnek kenyeret követelő forgatagába, örömhöz, bánathoz, vésőhöz, kalapáchoz, varrótűhöz vagy pennához, mindegy, csak dolgozzék becsületes igyekezzettel, töltse be derekasan azt a helyet, a hova a Gondviselés rendelte, „nem azért, hogy feledjük őt, hanem, hogy ő rá emlékeznél minél méltóbbak legyünk!”

Irta: E. Rezsőné.

fájdalom árnyékával. Elmerengve nézett föl a Dent du Midi s a savoyai hegyek szikla csoportjaira, s azután föl, a magasba sietett, a hol szabadabb a levegő és zordabb a természet.

Caux pazar terrassean és feljebb, a Rochers de Naye szédítő magaslatáról tekintett alá a kéklő Lac Léman hullámaira, a közeli hegyekre s a távoli alpesek hó és jég világára. Ez a csodás látvány talán visszaadta elveszett nyugalma, talán megnyihitette a lelke mélységes gyászát a fényárban uszó szép világ.

Hisz a föld istenáldotta paradicsoma az ott s a tündérszép képet, amit a valóság fest elénk, nem lehet elfelejteni soha.

Ép úgy mint nem felejthetjük annak nemes alakját ki e helyeket járta. Szívünk megtelik fájdalommal s lelkünk elborul a nagy veszteség tudatában.

Nincs elég gyász szívünkben, hogy kifejezze mérhetetlen fájdalomunkat, nincs elég köny szemünkben, hogy kiöntsük végtelen bánatunkat.

Boruljon gyászba a természet is, mely anyyniszor látott téged erdeiben, hegyeiben bolyongani, most, hogy emléket állítjuk a te gyászos halálodnak nevednapja évfordulóján:

Erzsébet! dicső nagy asszonyunk, legyen álmód örök, mint a milyen örökkévaló emlékezeted hű magyarjaid szívében.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Nagyasszonyunk emléke.** Erzsébet királyasszonynak, annak az oly sokszor megsíratott s eléggé soha meg nem siratható legmagyarabb lelkű megboldogult királynőnek, — kinek drága életét Svájeznak Genf városában a gyilkos töre ezélt hat évvel szeptember 10-én oltotta ki, — emléket istenitiszteleten és iskolai ünnepélyeken elevenítették fel e hó 19-én, Erzsébet napján. Petrozsényben és vidéken — délelőtt 9-órakor harangzúgások jelezték a gyászünnep kezdetét. Az iskolásgyermekek hosszú sorban ünnepi ruhában vonultak fel tanítóik és tanítónők vezetésével a kath. és ref. templomokba; az utóbbiban Kósa Mihály tartott a töle megszokott lelkesedéssel és szonoki hévvel beszédet. Az áll. iskolában 10 órakor vette kezdetét az iskolai ünnepség. Pfeiffer Ilka áll. isk. tanítónőnek nagy utánjárásra valló és remekül megírt szívrható felolvasása után az iskola dalárdája Kovács József állami isk. tanító ügyes vezetésével mellett pre-

ezizül énekelte el az alkalmi gyászdalt és a himnusz. Közben szavaltak Horváth Róza és Györke János hatodik osztályos növendékek, érzéssel és ártatlan gyermeki hévvel alkalmi költeményeket. Pfeiffer Ilka tanító kisasszony szívességéből a nagy odaadással összeállított felolvasást jövő számunk tárazaróvájában olvasóinknak bemutatjuk. Végül Kósa Mihály elnöklő gondnoksági tag gyönyörű beszédben emlékezve meg e napról, adott kifejezést annak, hogy őseink és hőseinknek csak úgy leszünk méltó utódjai, ha nagyjaink emlékeit időről-időre a mai lélekemelő ünnepélyhez hasonlóan elevenítjük meg. A gimnáziumi ünnepségről jövő számunkban.

— **Batysbál.** Immár befejezett tény, hogy a petrozsényi állami tanítónők kezdeményezésére a szépnemből alakult harmincz tagu rendező bizottság a szegények felruházási alapjának gyarapítására december hó 3-án a Wágner-féle szállóba összes helyiségeiben batyus bált rendez.

— **Zártkörű táncestélyt** rendez Vulkánban a Bazilly-féle vendéglő összes helyiségeiben a felső-zsilvölgyi közszékhelytársulat altiszt kora november hó 26-án a szegénygyermek karácsonyfája költségeinek fedezésére. Belépti-díj: családjegy 3 kor., személyjegy 1 kor. 20 fillér.

— **Döntvény.** A kereskedelmi miniszter határozata szerint, a munkából jogtalanul kilépett inas és segéd visszavezetését nem az ipartestület, hanem az elsőfokú iparhatóság rendeli el. A minisztertanács döntése szerint az iparos és segédje között a munkaviszony megszüntetéséből eredő kártérítési követelés elintézése első sorban az iparhatóság elé tartozik, még akkor is, ha a segéd javadalmazása jutalékban állapított meg, e tekintetben közömbös levén, hogy a követelés összege csak elszámolás útján határozható meg.

— **Vadallat ember alakban.** Hallatlan, hogy egy némely ember, kit isten saját képére teremtett, annyira tud sülyedni, annyira megfedezkedik emberi voltáról, mint a mult heten Mik Todor és társa Mihez Koztandin petrillai lakosok. Vassi Veronika esimpa-telepi lakosnő Petrozsényből bevásárlásainak eszközlése után hazafelé tartva, utközben besötétedett, midőn két ismeretlen alak egyszerre barátságos beszélgetésbe elegyedtek az utas nővel; később addig-addig kínálták édes pálinkával míg a kábító ital pihenésre készítette őt. Leültek mindhárman az árok szélére. Mik egy észrevétlen pillanatban a védetlen nőt megröhanita, — száját társa segítségével betömte s mindketten a legvadallatiasabb módon bántak el vele, — s végül súlyosan összevisszaverték, 17 korona pénzt s bevásárolt portékáit elrabolták s ott hagyták eszméletlen állapotban az utczen. A csimpai csendőrségnek azonban sikerült másnap a jómadarakat az említettek képeiben kézrekeríteni. Miután gyalázatos tetteiket beismerték ellenők az eljárás az ügyészégnél megindított.

— **Az előjáróság** figyelmezteti a ház- és telektulajdonosokat, hogy a haszonbéres házak lakóit, hogy a házuk előtt levő gyalogjárók tisztántartásáról kellőleg gondoskodjanak. A havazás folytán sikkossá lett gyalogjárókat le kell kapartatni, és homok, pörny, vagy fűrészpörrel behinteni. A községi rendőrség szigorúan ellenőrzi, hogy az előjáróság figyelmeztetésének és felhívásának a ház- és telektulajdonosok úgy a házak lakói eleget tesznek-e. A mulasztók feljelentés esetén érzékeny büntetéssel fognak sújtani.

— **Megforrázott gyermek.** Boldizsár Róza Petrozsényben két éves leánykáját fürösztés után felültette szikkasztás végett a takaréktűzhely oldalára. A lányka elvesztette az egyensúlyt s ráesett a vérvörös vaslapra. Az asszony utána kapott, — de rádőntötte a forróvízes nagy fazakat melybe a gyermek be is esett. A szószoros értelmében, míg az anya kivette, megfőtt a fazékban.

— **Veszélyes fedetlen árkok.** Lehet, hogy Petrozsényben több hely is van ilyen, — de már az a mely a „Bukarest” vendéglővel szemben és a főutcán a zárda kőfal mellett van, az tarthatatlan állapot. Két mély, fedetlen vízlefolyó árok fenyegeti a járó kelőket láb- és nyaktöréssel; — a színházjárási ideje alatt egy uri nő a Györke telek mellett levőbe be is esett. Ha már a fedelekről lefolyó esővíz elvezetésére szolgáló vízvezeték melyek a járdákat keresztezve lábfizmitásnál egyébbel nem fenyegetnek, fedetlenül tartanak — fedessék be, vagy lássák el korláttal legalább ezt a két életveszélyes sánct. Sokan estek már be éjjel ezekbe, csak hogy hallgatnak vele, mi azonban tudjuk a mit tudunk.

— **A kofák komiszkodása.** Bosszantó és mégis rég ideje türi már nagyközségünk lakossága, hogy a kofák legalább is 30%-al megdrágítsák a vidékről piacunkra elárusítás céljából hszállított élelmi szereket. Már nyolcz óraker másodkézből kell jó borsósan megvásárolni mindent. Halljuk, hogy előjáróságunk ezeken a tulkapásokon segitendő szabályrendeletileg fogja megrendszabályozni a kofákat. Addig is ideje volna, ha az erre kirendelt vásárbiztos kissé ellensúlyozná a kofák működését. Tíz óra előtt a kofáknak nem volna szabad eladás céljából alkudni és vásárolni.

— **Török A. és Társa Budapestén.** Ha a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítói között szettekitünk, önkénytelenül a Török-bank ötlük szemünkbe. Ez a cég állandóan azt hirdeti, hogy hazánk legnagyobb sorsjátéküzlete. Ennélfogva tudakozódunk és teljesen igazoltak illetékes helyen, hogy e bankház valóan a legnagyobb sorsjátéküzlet és a legtöbb sorsjegyet hozza forgalomba, ami nem is csudálni való, mert e cég a játszó közönség bizalmát a legnagyobb mértékben bírja. Azonkívül e bankház vevői felülmulhatlan szerencsével játszanak. Csak az előző sorsjáték hatá-

Nem tartjuk fölöslegesnek a mi Nagyasszonyunk életéből egy pár epizodot fölújítani.

1866 év január havában fényes ünnepek, udvari bálak sorozata következett a budai királyi várakban, mert csaknem tíz évi távollét után most jött újból közénk szeretett királynénk. A magyarnyelvet ekkor már annyira elsajátította volt s úgy megszerette azt, hogy magyarul tudó egyénnel sohasem beszélt másként.

A magyar főrangú világ hölgyeivel, intímebb viszonyaival báró Sennyei Pál tárnok mester neje, Fiath Maria bárónő ismertette meg a felséges asszonyt. Ezekben a napokban határozta el az országgyűlés, hogy hódolni megy a koronázatlan királynéhez, miután ezt törvényeink értelmében a koronázatlan királylyal nem teheti.

A diszben felvonuló képviselőkhöz ekkor szolt először magyar nyelven Erzsébet. Tiszta, szép magyar nyelven, Ősz képviselők szemébe könyek gyűltek, egymásra néztek, s mikor elhangzott az imaszert fohász, melyben a koronázatlan királyné áldást kért a magyar hazára, a törvényhozók munkájára, egyszerre a Moriamur jelenetéhez hasonlatos játszódott le a budai várakban. A törvényhozók feltöredre ereszkedtek, kalpagjaikat lengették s kezűket fölemelve olyan orkászertű éljen zudult föl, hogy megremegtek a palota ablakai.

A budai udvarnál ez a jelenet a német szó halálát jelentette. Mert ekkor kezdődött Ő felségénél egy rendkívül előnyös befolyás, a Ferenczy Ida befolyása. Ferenczy Ida, a ki magyar nemes család sarja, vérünk-ből való vér, ideje korán megértette, átérzte a nemzeti aspirációkat. Tudta, mi kedves a saját fajtájának és mindig ebben az irányban adta üdvös és bölcs utmutatásait a királynénak.

A legszebb napok a kiegyezés után következtek. Ekkor kezdődött Andrássy Gyuláné Kendeffy Katinka grófnő szereplése, ki ritka szellemes modorában minden intimitását elbeszélte a magyar arisztokrata családoknak.

Wenckheim Beláról például elmondta a grófné, hogy egyik leghíresebb csárdás táncosa volt a negyvenes éveknél. A híres gavallér büszke is volt erre a renoméjára s mikor a királyné erre czélt, ragyogó arccal jegyezte meg, hogy az első csárdást Pesten ő és Forgách Lajos táncolták.

— Milyen kár, hogy én nem láthattam önöket táncolni.

— Oh felség — viszonzá Wenckheim — parancsára még a félholt is tánczra kelne Magyarországon, nem hogy én ne tánczolnék.

Sárközy bandája épen ráhuzott valami lassut. Wenckheim Béla körül nézett a teremben és Mocsáry Kamillát kérte föl. Olyan csárdást járt el Erzsébet királyné előtt, hogy kiönlöt még husz esztendő korában sem, a régi Lloyd bálakon.

Egy izben meg azt mondta a felséges asszony Andrássynak, hogy szeretné megizlelni a híres erdélyi konyhát.

— De nem tud ám olyat főzni a maitre de cuisin — mondta erre Katinka grófnő.

Ő felsége megkérdezte, hogy ki tudna hát olyan erdélyiesen főzni.

— Kegyes engedelmevel főzők én magam — jegyezte meg Andrássy — Kendeffy Katalin, erdélyi fejedelmek ivadéka.

A királynénak nagyon tetszett az ajánlat. Látni

akarta azonban, hogyan készül az igazi székely tokány és mondta a grófnénak, hogy elmegy hozzá és végig nézi az egész procedurát.

Es ugy is lett. Átsétált a miniszterelnökségi palotába, bement Andrássyék konyhájába, és nemcsak nézte, hogyan főz a grófné, de maga is segített neki. Főztek aztán híg lere, tejfölösen olyan fuszulykát, meg készítettek olyan tokányt, hogy mikor a királyt és Andrássy Gyulát meginvitálták vacsorára, ezek nem tudtak eléggé jollakni a szép asszony főztijéből.

A királyné nevenapjára rendesen Maria Valéria főhercegnő talált ki valami kedves, ötletes meglepetést. Házi hangversenynyel, zenei előadásokkal, jelmeg-ünnepélyvel ülték meg többnyire ezt a kedves napot. 1884-ben Gödöllőn érte meg az Erzsébet nap a felséges család.

Vendég is volt, Károly Tivadar bajor hercegnek, a királyné testvérének Amália nevű leánykája és Maria Valéria főhercegnő ötlet is belevonta a titokba.

A királyi pár kis magyar leánya ugyanis két iskolás leányról egy nagyon megható szindarabot írt, melyet aztán unokanővérevel betanulva, a királyné neve ünnepének előestéjén ők maguk elő is adták.

A nézőközönség, az udvari hölgyek, nevelőnők s más udvari személyzetből telt ki, a felséges asszonyt pedig könyekre indította jó kis leányának figyelemessége.

Tudvalevő dolog, hogy Maria Valéria főhercegnő sokat írt leánykorában; számtalan apró rajzot, elbeszélést, verset, még pedig magyar nyelven is. Ezen az emlékezetes Erzsébet napon is meglepte a királynét egy verssel, úgy kezdve a sorokat, hogy a kezdő betűkből fölülről alulra olvasva az Erzsébet név került ki.

osztályában is a sok ezer nyerevényen kívül a 600.000, 400.000 legnagyobb nyerevényt egy millió összegben és a többi sok nyerevényt is hozzávéve, 2 millió koronánál többet fizetett ki vevőinek. Ilyen eredmények egy osztályban és egyetlen egy sorsjáték-üzletben sem léteztek. Ennélfogva megragadjuk az alkalmat, hogy Török A. és Tsa. bankházát, kinek Budapesten, Teréz-körút 46. sz. a. van a főüzlete, fiókjai pedig Váci-körút 4., Múzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54. sz. alatt, mindenkinél ajánljuk. A hivatalos terv szerint az I. osztály buzása legközelebbi esütőrtőkön és pénteken, f. évi november hó 24. és 25. én lesz és a sorsjegyek árai a következők: $\frac{1}{1} = 12$; $\frac{1}{2} = 6$; $\frac{1}{4} = 3$; $\frac{1}{8} = 1.50$. Aki tehát sorsjegyet akar vásárolni, forduljon bizalommal Török A. és Társához Budapesten.

ÜSARNOK.

A virágoskert.

A tél beállott ugyan, havaz s itt-ott gyengébb fagyok is mutatkoznak, mindazáltal még mindig találunk tenni valót a virágoskertben. A tavaszi virághagymákat, mint tulipánt, jácintot nárcisz stb. haladéktalanul kijelölt helyekre kell ültetni. Száraz, kemény fagyok alatt tanácsos a hagymás virággyakokat száraz levelekkel betakarni. Az istállókból alomszalmát nem szabad használni, mert az telítve van ammoniakkal, ez pedig a hagymákat kiöli.

Az élő díszbokrokat és cserjéket, nemkülönben a szabadban telelő tartos gyökerű dísznövényeket még mindig lehet átültetni és gyökösztés által szaporítani.

Ki kora tavasszal vagy még a tél folytán akarja élvezni a tulipánok és jácintok virulását már most ültesse el azokat a cserpekekbe s fedje el földdel.

A szabadban telelő, kényesebb természetű cserjék és bokrok tövét, mohával, vagy pedig leveles gazzal kell betakarni.

A georginák — gyögyike — szárait le kell vágni a gumókat óvatosan felszedni s ha tökéletesen megszikkadtak, a pinczében száraz homok közé rétegezni.

Az ojtott rózsákat pedig bekötözzük, vagy lehajtyva földdel betakarjuk.

A virágoskert földjét még jobban kitisztítjuk, felássuk és megtrágyazzuk mint a konyhakerti növényeket, mert virulásukhoz több táplálékra is van szükségük.

A királyné, noha rendkívül jó volt a szegényekhez, gyűlölte a haszontalan kiadásokat. — Különösen haragudott, ha rosszhiszeműleg akarták meghuzni. Így történt egy ízben, valamelyik francia fürdőhelyen, hogy az udvarhölgy bemutatta a hotelier számláit. Ő felsége csak forgatta a rubrikázott lapokat, egyszerre megállt egyiknél és odabökve a czeruzával, így szól udvarhölgyéhez:

— Nézzen ide, pénteki nap, tudja, hogy én bőjtölök akkor, most sem ettem egyebet mint egy liter tejet és négy hig tojást és a hotelier ezen a napon is csak annyit számított, mint máskor. Ezt otthon, Bártfán, nem tették vele meg. Lám, lám, hogy beakart csapni a francia.

Csupa figyelem, csupa jószág volt az nagy aszszony. Hogy mennyire szerette Magyarországot, a magyarok közül pedig különösen azokat, a kik megerősítették fajunk szeretetében, mutatja ezt az a mondása, melyet egy osztrák arisztokrata hölgynek adott, ki sokalta a bizalmat, melylyel felolvasónőjét kitüntette.

— Ida nemcsak felolvasónőm, Ida nekem barátnőm.

Hosszu évtizeden át mindig felséges urnője közelében volt az okos, a hü, a páratlanul oadaó Ida. Csak az utolsó percekben nem lehetett mellette. Sztáray Irma grófnőnek jutott a boldogtalan földad: lezárni a legszeretettebb királyné szeméit.

A millenium alkalmával láttuk utoljára nagyasszonyunkat. Ő, a ki évek óta kerülte a fényt, a pompát, még a családi ünnepeken sem jelenve meg, legyőzte nagy szenvedését és ha gyászfátyolosan is, de eljött hozzánk ünnepelni.

Szelid, meghatott örömmel üdvözölte királynőjét a magyar nép. És szelid, meghatott örömmel fogadta nagyasszonyunk annyi ezer szív szeretetének a megnyilatkozását. Igazán a mi királynőnk volt bajor Erzsébet, nemcsak a törvények-értelmében, hanem tizenhét millió magyarnak a szívében.

Daloljon altatót a hulló levelek sirama a mi nagy halottunknak.

Szerkesztői üzenet.

Paedagogusnak. Megtisztelve érezzük magunkat a tudomány oly magaslatán álló közleményeért. Lapunkat a tudományokkal foglalkozók is olvassák, kiknek győnyörűsége fog telni nemes eszméinek olvasásában. Szeretnők, ha csak lehet, folytatólagosan közre adni.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Főmunkatárs: Fekete József.

H I R D E T É S E K:

Meghívó.

Alulírottak „Petrozsény járási első temetkezési egyesület” előkészítő bizottsága nevében hazafias tisztelettel felkérjük az ügyiránt érdeklődőket, hogy kik ezen jótékonycézú intézmény megvalósítását óhajtják és tagjai kívánnak lenni: vallás, nem és nemzetiségi különbség nélkül a helybeli ipartestület helyiségében f. hó 22-én d. u. 4 órától kezdődőleg tartandó alakuló közgyűlésre megjelenni szíveskedjék.

Petrozsény, 1904. nov. hó 18.

Joanovits János,
ideigl. elnök.

Brassay József,
ideigl. jegyző.

Értesítés.

Ezennel tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy itt, Weisz Testvérek házában, Dr. Rosenberg palotájával szemben varrodát nyitottam, ahol a legizlésesebb ruhákat a legjutányosabb árak mellett készítek.

Maradok kiváló tisztelettel

Petrozsény, 1904. október hó,

Szarka Emma
Budapestről.

Varrodámba varrolányokat fogadok.

4—5

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250000 halárait 1 év alatt!

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
büzös száj!

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kinos és kellemetlen szenvedések

azonnal megszünteti!

„Plombus”-szal mindenki maga

plombirozhatja

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus” ne hiányozzék egy háznál sem, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja: a nyugalom. A fogfájdalmakat szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5—6 odvas fogakra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárhová. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviselőtől, melynek címe:

„Plombus” szétküldés, Pásztó, Heves m.

10—16

PENZ

4 1/2%-os

törlesztéses kölcsönöket nyujtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65

évig terjedő időtartamra.

Személyhitelek! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten.

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANG SAMU

Budapest, VI., Nagymező-u. 12.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.

Osztálysorsjegyek: $\frac{1}{1}$ K 12.—, $\frac{1}{2}$ K 6.—, $\frac{1}{4}$ K 3.—, $\frac{1}{8}$ K 1.50. (Válaszbélyeg.)

1—13

Kiadó lakás.

A Malea-utczában özv. Szlávik Károlynénál két szoba és konyhából álló lakás azonnal bérbe kiadó.

A leghiresebb kötőgépek

házi és ipari célra

I. stiriai kötőgépgyár

magyar képviselője,

Budapest, VII., Erzsébet-Körút 23.

részletfizetésre is kapható.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógépek és kerékpárok raktára.

Fogl József Lajos.

Ház eladás.

Petrozsény község nagyobb forgalmi helyén, Derenyesben lévő kőházamat, mely üzleti célra ugy fekvésénél, mint berendezésénél fogva kiválóan alkalmas s az üzlethelyiségen kívül két szobából, konyhából s egyéb mellékhelyiségekből áll, a telekkel s kőbányával együtt szabadkézből eladni szándékozom.

Petrozsény, 1904. november hó

Hardu Áron.

A „Kávé király”-hoz.

A ki jó zamatu s illatu kávé kedvel, az csakis „KIRÁLY-KÁVÉ” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s eddig még egy nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden ize s szagot elvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgrammos doboz — 4 kor. 80 fill.

2 „ „ — 9 „ „

4 „ „ — 17 „ „ 20 „

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba K. 13.50

1 „ 5 „ „ Ceylon „ 12.—

1 „ 5 „ „ Jamaica „ 11.20

BIRÓ ÉS TÁRSA

15—26 a „Kávé király”-hoz

Budapest, VI. ker. Teréz-körút 2/b.

A „Kávé király”-hoz.

Kíváló szerencse Töröknél! Felülmulhatlanul

kedvez főuradánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyeremény-nél többet fizetünk nagybecsült vevőinknek; köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy világ legszégyényesebb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő nagy. kir. szabadmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,459,000 korona lesz.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 á 200.000, 2 á 100.000, 1 á 90.000, 2 á 80.000, 1 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 1 á 40.000, 5 á 30.000, 3 á 25.000, 8 á 20.000, 8 á 15.000, 36 á 10.000 korona és még sok egyéb; összesen **55.000, nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.**

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt — 75 v. kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 v. kor. 3.—
 $\frac{1}{2}$ " " " 3.— " " 6.— $\frac{1}{1}$ " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

foyó évi november hó 24-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a huzás már f. é. november hó 24-én és 25-én lesz.

TÖRÖK A. és TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főuradánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: T e r e z - k ö r ú t 46/a I. főú: Váci-körút 4/a.

II. főú: Múzeum-körút II/a. III. főú: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlével levágandó. **TÖRÖK A. és TSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre

tervezettel együtt küldeni.

Az összeget

korona összegben

utánvételezni kérem

postautalvánnyal küldöm.

mellekelem bankjegyekben (bérletekben.)

Pontossággal

Csak még rövid ideig

5742. sz.

Hatóságilag engedélyezett

tökéletes végeladás

üzlet teljes feloszlása miatt.

A raktárunkon levő összes áruk, mind: női, és férfi divatárak, női és férfi confection, női és férfi kalapok, női és férfi fehérneműek, rőfös áru és pedig: női ruha kelmék, selymek, bársonyok, vásznak, chiffonok, canavászok, nagy téli posztó és berlini kendők, cipők, csizmák, paplanok, tricó-ingek, téli és glacié-kesztyűk, boik stb.

Bútorok mélyen beszerzési áron alól eladatnak.

Kérjük az igen tisztelt közönséget, bevásárlásaikat annál is inkább nálunk eszközölni, mert ezen végeladás csak rövid időre van engedélyezve.

Állványok és felszereléseket 60% beszerzési áron alól eladjuk.

Végeladás 1904 október 15-én kezdődik.

6—12

Tisztelettel: **Weisz testvérek.**

Csak még rövid ideig

NYOMATOTT FIGULI ANTAL GYORSSAJTÓJÁN.

Csak még rövid ideig

Csak még rövid ideig